

	MEDIA ALERT โครงการศึกษาวิจัยสภาพการณ์สื่อและพฤติกรรมผู้บริโภคสื่อ ผ่านนโยบายและยุทธศาสตร์ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
	โทรศัพท์: 022730116-8 โทรสาร: 022730116-19 E-mail: mediaalert@thaimediafund.or.th
เรื่อง	ความคิดเห็นของแพทย์หญิงพรรณพิมล วิปุลากร อธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข" ต่อผลการศึกษาเรื่อง "การรายงานข่าวฆ่าตัวตายในสื่อโทรทัศน์" ของ Media Alert

ความคิดเห็นของแพทย์หญิงพรรณพิมล วิปุลากร อธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ต่อผลการศึกษาเรื่อง "การรายงานข่าวฆ่าตัวตายในสื่อโทรทัศน์" ของ MEDIA ALERT

“

ทำอย่างไรให้การรายงานข่าวนี้นี้
มีความหมายมากกว่าแค่การรายงานข่าว
แต่เป็นการรายงานปรากฏการณ์
เพื่อป้องกันคนที่มีความเสี่ยงที่จะ
ตัดสินใจฆ่าตัวตาย

”

 Media Alert
  MediaAlertTH

ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการฆ่าตัวตายและสถานการณ์โควิด-19

เนื่องด้วย วันที่ 10 กันยายน ของทุกปีเป็น วันป้องกันการฆ่าตัวตายโลก ซึ่งมีความสำคัญเพราะ การฆ่าตัวตายเป็นความสูญเสียทางสังคม การป้องกันการฆ่าตัวตายต้องมีส่วนร่วมจากภาคส่วนอื่น ๆ เนื่องจาก ที่ผ่านมามักมองว่าเป็นเรื่องของการแพทย์ การสาธารณสุข ทั้งที่ในความเป็นจริง มีมิติอื่นเกี่ยวข้อง ค่อนข้างมาก

ต้องยอมรับว่าสถานการณ์วิกฤตโควิด -19 ส่งผลกระทบทั่วโลก ปัญหาสุขภาพจิตเป็นปัญหาที่ตามมาในภาวะ วิกฤตที่เกิดขึ้น โดยการฆ่าตัวตายเป็นปลายทางของสถานการณ์ ประเทศไทยไม่ต่างกับประเทศอื่นๆ ที่ปัญหา สุขภาพจิตเพิ่มขึ้น อัตราผู้ที่ฆ่าตัวตายสำเร็จได้ระดับมาตั้งแต่ ปี 2563 ต่อมาปี 2564

สื่อและการรายงานข่าวฆ่าตัวตาย

ความสำคัญของการศึกษาเรื่อง “การรายงานข่าวฆ่าตัวตายในสื่อโทรทัศน์” ของ Media Alert คือ พบการย่ำอยู่กับที่ในการรายงานข่าวด้วยวิธีการแบบเดิม ๆ ทั้งที่ในด้านการป้องกัน สื่อเป็นมิติสำคัญ ที่ทำให้การป้องกันการฆ่าตัวตายในแต่ละประเทศสามารถเดินต่อไป แต่การรายงานข่าวการฆ่าตัวตายของสื่อ ไม่ระมัดระวังใน 3 ผลกระทบ คือ

1. ผลกระทบต่อผู้ที่กำลังตัดสินใจที่จะฆ่าตัวตาย ภาพที่ปรากฏในข่าวหรือที่สรุปมักไม่ตรงกับกรฆ่า ตัวตายสำเร็จในภาพรวม ยกตัวอย่างเช่น ประเทศไทยเพิ่งพบวิธีฆ่าตัวตายด้วยการรมควันในที่ปิด เมื่อไม่กี่ปีมา นี้ ขณะนี้ได้กลายเป็นวิธีที่ถูกนำเสนออย่างค่อนข้างละเอียดในบางสื่อ จนทำให้เข้าใจว่า การรมควันฆ่าตัวตาย คือการตายที่ไม่ทรมาน และมีวิธีบอกด้วยว่าทำอะไรจะไม่ทรมาน การนำเสนออย่างนี้ จะไปทำให้คนที่อยู่ ระหว่างลังเลใจ กังวลใจกับวิธีการ เริ่มพบว่ามีบางวิธีที่อาจตรงกับความต้องการ

2. ผลกระทบต่อคนที่ยังอยู่ คือ การรายงานข่าวแบบ Do and Don't ทั้งหมด กระทบความเป็นส่วน บุคคลทั้งผู้เสียชีวิตซึ่งก็ลุกขึ้นมาพูดอะไรไม่ได้แล้ว การนำเสนอการพูดถึงผู้เสียชีวิต มีผลกับผู้ที่ใกล้ชิดอย่าง มาก เป็นบาดแผลที่มีความรุนแรงทางด้านจิตใจ ในความเป็นจริง การดูแลภายหลังจากการฆ่าตัวตายสำเร็จมัน ไม่ง่าย ทุกคนต้องค่อย ๆ ผ่านช่วงเวลานี้ไป วิธีรายงานข่าวที่บางที่เร้าอารมณ์มาก ๆ หรือด่วนสรุปบางประเด็น ส่งผลกระทบกับคนที่ยังอยู่

3. สำคัญที่สุด คือ มิติในเรื่องทางสังคม เมื่อภาพข่าวกลายเป็นภาพจำของคนในสังคม ขณะนี้เรามี กลุ่มจังหวัดที่มีอัตราฆ่าตัวตายสูง การลงไปทำงานในพื้นที่ พบการไม่อยากพูดถึงเรื่องการฆ่าตัวตาย เพราะ ภาพที่ปรากฏในสื่อ ทำให้รู้สึกว่าการฆ่าตัวตายเป็นเรื่องที่ไม่อยากพูดถึง เมื่อจังหวัดไม่อยากพูดถึง ก็จะไม่รู้ถึง

ความเสี่ยงในงานที่ต้องป้องกันการฆ่าตัวตาย ด้วยความที่ไม่อยากพูดถึงจึงไม่ดูข้อมูลจริง แต่อนุมานจากข่าวที่เห็น บางพื้นที่จึงบอกว่าในพื้นที่ไม่มีผลกระทบแบบนี้ เพราะฉะนั้นอัตราฆ่าตัวตายจะไม่สูง แต่ความเป็นจริงมันไม่ใช่ เพราะการฆ่าตัวตายมีความแตกต่างกัน เช่น บางพื้นที่ผู้สูงอายุฆ่าตัวตายสูง บางพื้นที่เป็นช่วงอายุที่ต่างกัน บางพื้นที่กลุ่มอาชีพที่นำไปสู่การฆ่าตัวตายต่างกัน วิธีที่ใช้ในการฆ่าตัวตายต่างกัน แต่จากข่าวทำให้เข้าใจว่าเป็นคนส่วนใหญ่ที่ฆ่าตัวตาย เพราะฉะนั้นพื้นที่ที่เราไม่มีเกณฑ์ทั้งหมดที่ข่าวรายงาน ไม่มีผลกระทบเรื่องเศรษฐกิจ ไม่มีคนที่มีปัญหาเรื่องโน่นนี่นั่น คือ แล้วแต่จะคิดขึ้นมาเอง แต่จริง ๆ มันเป็นผลจากการที่ไม่อยากยอมรับว่าจริง ๆ มันมีคนที่จะฆ่าตัวตายในพื้นที่ของเขา และเขาไม่อยากรายงานให้ใครรู้ว่าพื้นที่เขามีจำนวนคนที่ฆ่าตัวตายเท่าไร

การรายงานข่าวฆ่าตัวตายในมุมใหม่

 ในการลงพื้นที่และการทำงานกับสื่อในพื้นที่ด้วย คนทำสื่อบอกไม่เคยคิดว่าการรายงานข่าวฆ่าตัวตายมีมุมมองได้ด้วย คือเสนอทางออก รายงานอย่างเคารพในผู้เสียชีวิต เป็นครั้งแรกในการทำสื่อที่เข้าใจว่าการรายงานข่าวการฆ่าตัวตายสามารถทำในมุมที่มีมิติที่ทำให้รู้สึกว่ามันไปสัมผัสความรู้สึกของผู้คนอีกด้านหนึ่ง แล้วทำให้รู้สึกว่าการทำงานนี้มีคุณค่า ไม่ได้เพียงแค่งาน แต่เป็นการทำเพื่อให้เกิดกระบวนการ ที่ทุกคนจะเข้าใจปรากฏการณ์และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงบางอย่างที่ดีกว่า

ในเบื้องต้นอยากจะสรุปว่า เรื่องผลกระทบต่อผู้ที่ตัดสินใจ มีการพูดเยอะ แต่เรื่องผลกระทบความรู้สึกของคนที่ยังคงอยู่ อาจเป็นส่วนที่ยังไม่ค่อยรับรู้หรือรู้สึกมากในการรายงาน บางคนอาจจะรุนแรงกว่านั้นด้วยซ้ำ เช่น วิธีการเข้าหาครอบครัวของผู้ที่เสียชีวิตที่มีความรุนแรง สุดท้าย ทำอย่างไรให้รู้สึกว่าการทำงานข่าวนี้มีความหมายมากกว่าแค่การรายงานข่าว แต่เป็นการรายงานปรากฏการณ์ เพื่อป้องกันคนที่มีความเสี่ยงที่จะตัดสินใจฆ่าตัวตาย

อีกประการ ไม่อยากให้ติดอยู่กับการรายงานอันดับอัตราการฆ่าตัวตาย เช่น มีสื่อขอให้ระบุ 5 จังหวัดที่มีอัตราการฆ่าตัวตายสูง ไม่อยากให้ติดที่อัตราการฆ่าตัวตาย แต่อยากให้เข้าใจปรากฏการณ์ อันนี้ต่างหากที่จะนำไปสู่วิธีการที่ดีกว่า เพราะการทำงานในพื้นที่ระดับจังหวัด พบปรากฏการณ์ที่จังหวัดไม่ค่อยอยากพูดถึงเรื่องนี้ ถ้าเลี้ยงได้ก็จะเลี้ยง แต่ในความเป็นจริง การเลี้ยง การไม่พูดถึง ยิ่งทำให้เราไม่สามารถช่วยป้องกัน เพราะในทางจิตวิทยาถือว่าเป็นการส่งสัญญาณขอความช่วยเหลือ แต่วิธีส่งสัญญาณเป็นอีกแบบหนึ่ง เมื่อเขาไม่สามารถเข้าสู่การช่วยเหลือได้ เขาก็อาจจะตัดสินใจ ซึ่งเราต้องเคารพว่าเขาไปจนสุดทางของเขาแล้ว

ถ้าเราไม่สามารถเปลี่ยนมุมมองจากวิธีการรายงานข่าวแบบนี้ ทุกคนก็จะไปติดที่รูปแบบการรายงานที่เป็นอยู่ เช่น ถ้าติดที่การรายงานจำนวนตัวเลข ซึ่งไม่ค่อยมีประโยชน์อะไรในการทำงานเชิงป้องกัน เพราะจะทำให้ไม่เห็นปรากฏการณ์ แล้วในที่สุดก็จะเกิดการเข้าใจไปเองว่าคงเป็นคนกลุ่มนั้นกลุ่มนี้ที่ตัดสินใจ แล้วใน

ที่สุดก็ไม่สามารถเข้าไปส่งสัญญาณว่าเราพร้อมที่จะรับการร้องขอความช่วยเหลือหรือสัญญาณของเขา ทำให้คนที่กำลังพยายามส่งสัญญาณ ก็จะมีโอกาสความเสี่ยงที่เพิ่มมากขึ้น

ความคิดเห็นของแพทย์หญิงพรรณพิมล วิปุลากร
อธิบดีกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
ต่อผลการศึกษาเรื่อง “การรายงานข่าวฆ่าตัวตายในสื่อโทรทัศน์”
ของ MEDIA ALERT

“

ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19
สื่อยังคงต้อง **ยึดหลักสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ**
ในการรายงานข่าวฆ่าตัวตาย นอกจากนั้นสื่อ
ควรนำเสนอเรื่องราวที่ทำให้สังคม รู้สึกได้ว่าเรา
ยังสามารถที่จะใช้ชีวิตอย่างปกติได้ในระดับหนึ่ง
อย่างน้อยเพื่อ **ช่วยลดความวิตกกังวล**
ความเหนื่อยล้า (สภาวะ Pandemic Fatigue)
และความตึงเครียดของสังคมในช่วงเวลานี้

”

 Media Alert MediaAlertTH

 สื่อออนไลน์และพัฒนการความเข้าใจปัญหาฆ่าตัวตาย

 ตอนนี้มีภาวะ Pandemic Fatigue คือ ความอ่อนล้าจากโรคระบาด ปรากฏการณ์การฆ่าตัวตายจะพีคไปอีก 2-3 ปี เพราะจะมีลักษณะค่อย ๆ ล้า คนที่ฟื้นคืนตัวได้ยากจากภาวะเศรษฐกิจ จะค่อย ๆ ปรากฏขึ้นเป็นปรากฏการณ์ ในทางหลักการทำงานเชิงการป้องกันจึงต้องรีบ เพราะมันเป็นเวฟตามหลัง จะเป็นลูกที่

ชัดตามหลัง ซึ่งหลังจากตอนนั้นโควิดก็น่าจะพอจัดการได้ วิธีชีวิตอาจจะเริ่มกลับมาบ้าง แต่ก็ยังคงมีกลุ่มคนที่อาจจะยังเป็นประเด็นอยู่

. เมื่อดูปรากฏการณ์ด้านข่าว เปรียบเทียบกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ที่เราควรต้องตั้งหลักเสมอ เวลาที่เห็นข่าวสารว่าอาจเป็นบางส่วนของข้อเท็จจริงทั้งหมด ข่าวที่เห็นอาจไม่ได้พูดถึงทั้งหมดของสิ่งที่ เป็นข้อเท็จจริง โดยเฉพาะมิติเรื่องการฆ่าตัวตาย ทุกคนก็จะเริ่มเหมือนกับ Alert ที่จะ Literate ตัวเองเวลา รับข่าวสาร เห็นได้ในพัฒนาการทาง Social Media ถ้าเป็น 5-10 ปีที่แล้ว เวลาที่มีข่าวคนพูดทางลบที่จะทำร้ายตัวเอง จะเห็น Comment ที่เป็น Negative แรงมาก มาเป็นชุดใหญ่ ยาวเป็นพริต ยิ่งถ้าเป็นการพยายามทำร้ายตัวเองแล้วไม่สำเร็จแล้วกลับมาทำซ้ำ จะโดน Comment ที่รุนแรงมาก แต่ว่าตอนนี้มีพัฒนาการ คนไม่ได้เข้าไปด่าทอต่อว่ามากเหมือนเมื่อก่อน แม้ยังมีคนกลุ่มนั้นอยู่บ้าง แต่ก็น้อยลงไปมาก แต่จะเห็นมิติของการให้กำลังใจ ความพยายามรับรู้ความทุกข์ของคนอื่น ก็เป็นพัฒนาการ ตอนนี้นี้การส่งสัญญาณของคนคิดฆ่าตัวตายมาอยู่บน Social Media เกิน 80 - 90 เปอร์เซ็นต์ สมัยก่อนยังมีเคสที่ส่งทาง SMS หากคนใกล้ชิด ตอนนี้อย่างไรแล้ว ทุกคนจะโพสต์ขอความช่วยเหลือบน Social Media ซึ่งถ้ามันไปต่อแบบ Community online ไม่ต้องถึงขนาดเป็นกลุ่มก็ได้

. ในจำนวนนี้คงมีกลุ่มที่พยายามทำเรื่องนี้อยู่บนออนไลน์ สิ่งที่พบคือ มุมมองทัศนคติต่อการเห็นปรากฏการณ์เรื่องนี้ในสื่อออนไลน์เปลี่ยนไป แล้วมันเข้าไปสู่กระบวนการที่จะเปลี่ยนมุมมองต่อเรื่องนี้ หลายท่านคงเห็นเราทำกับ Influencer หลายคน คือ ทันทีที่ได้สัญญาณ นี่อะไรไม่ออก อย่างน้อยขอให้ช่วยส่งโพสต์นั้นมาให้ Influencer ที่ท่านรู้จัก เมื่อได้รับ Influencer จะส่งต่อมาให้เรา (กรมสุขภาพจิต) เพื่อที่จะใช้ความพยายามเข้าไปถึงคนที่ส่งสัญญาณ อันนี้ก็เป็นงานอีกชิ้นที่กำลังทำอยู่เกี่ยวกับเครือข่ายที่อยู่บนออนไลน์ คือเขาไม่ใช่ผู้ป่วย เขาอาจจะอยู่บนระบบปกติของการใช้ชีวิตอื่น ๆ สื่อจึงไม่ควรทำแค่เรื่องราวอย่างเดียวนะ แต่สื่อสามารถทำเชิงการป้องกันได้อีกหลายมิติ สามารถทำได้มากกว่าแค่ Do and Don't

การยื่นมือช่วยเหลือผู้ที่มีความคิดฆ่าตัวตายให้ได้ทบทวนตัวเองอีกครั้ง

 ในช่วงเวลาที่เขารู้สึกสับสน รู้สึกไม่มั่นใจ รู้สึกไม่แน่ใจ เราตัดสินใจแทนเขาไม่ได้ เราทำหน้าที่ในการให้เขาได้ทบทวน โดยหลักการแล้ว เราไม่ไปแตะที่การตัดสินใจ เราต้องเคารพทุกอย่าง ถ้าถอยไป 3 วัน 1 อาทิตย์ 1 เดือนของคนคนหนึ่งก่อนที่จะมาถึงปลายทางตรงนี้ ระหว่างตรงนั้น เราคิดว่ามันมีอะไรหลายอย่างที่ เป็นทางเลือกสำหรับเขา เขาควรจะมีโอกาสได้เห็นได้ทบทวนตัวเองในสิ่งเหล่านี้ ถ้าช่วงเวลาตรงนั้น มันไม่มีอะไรที่เข้าไปเลย ก็เหมือนกับว่าทุกคนก็ไปตามชะตากรรม อันนี้คือเราไม่ได้เข้าไปแตะ Mercy Killing (การุณยฆาต) ที่ไม่สามารถเอามาใช้เทียบกับ Suicide ได้ เป็นคนละเรื่องกัน การถูกชักชวนหรือดึงดูดให้เข้ากลุ่มที่เราเห็นในต่างประเทศที่เป็นการขาดสภาพที่จะตัดสินใจด้วยตัวเอง จริง ๆ แล้ว Well-being มันไม่ใช่แบบเดิมอีกแล้ว

วันนี้เหมือนตอนมีวิกฤตการณ์ขนาดใหญ่ทุกครั้ง เช่น เหมือนตอนต้มยำกุ้ง หลังจากนั้นมันกลับไปมอง
อย่างเดิมไม่ได้แล้ว ก็เหมือนวันนี้ที่ทุกคนกำลังอยู่ในภาวะที่ล้า กำลังต้องหาวิธีว่าจะอยู่อย่างไรกับสถานการณ์
นี้ อยู่แบบเดิมยังงัยก็อยู่ไม่ได้อีกแล้ว แต่ว่าคนที่พอจะมีกำลังหรือพอจะมีศักยภาพก็จะทำสิ่งเหล่านี้ เราทีมงาน
ชิ้นหนึ่งที่ทำงานกับธนาคารแห่งประเทศไทย “แก้หนี้จับครบในเล่มเดียว” ดูกระบวนการการช่วยทางการเงิน
เพราะมีจำนวนหนึ่งของเคสที่จัดการปัญหาการเงินตัวเองไม่สำเร็จ เพราะว่าเขาจัดการเรื่องของตัวเองไม่ได้ มี
คนจำนวนหนึ่งที่ไม่ประสบความสำเร็จ แต่อีกจำนวนหนึ่งมาจัดการโดยเฉพาะเรื่องทางจิตใจตัวเอง และไม่นาน
เขาก็ไปตั้งหลักจัดการเรื่องอื่น ๆ ในชีวิตของเขาได้ คิดว่าอันนี้เข้าลักษณะที่ว่า จะอยู่ต่ออย่างไรอย่างปกติสุข
ตอนนี้ใช้คำนี้คงไม่ได้ เป็นปกติสุขแบบ New Normal ในภาวะโควิด คืออยู่ด้วยวิธีคิดกับวิธีการจัดการที่ต้อง
เปลี่ยนไปจากเดิม ก็เลยรู้สึกว่ ถ้ามันถูกดึงจากตัวปรากฏการณ์ เรื่องการฆ่าตัวตายก็จะยกระดับขึ้นมาเรื่อย ๆ
เพราะว่างานที่ทำก็จะหลุดออกจากเรื่องตัวบุคคล

งานที่ทำอยู่ตอนนี้คือชวนเครือข่ายเพื่อจะเห็นว่าเราไม่ได้แก้ปัญหาคือคนหนึ่งที่กำลังฆ่าตัวตายหรือฆ่า
ตัวตายสำเร็จ แต่เรากำลังดูปรากฏการณ์นี้ในฐานะของสังคมและชุมชน และให้เขาถอยออกมาดูว่า
ปรากฏการณ์ตัวนี้บอกอะไรเขา แล้วเขาก็จัดการมากกว่าแค่จบเรื่องคนคนหนึ่ง แต่มันเป็นปรากฏการณ์ของ
เรื่องวิถีชีวิต เรื่องสังคม เรื่องความสัมพันธ์ของผู้คนที่อยู่ด้วยกัน เป็นมิติทางสังคม ซึ่งก็ไม่ง่าย แต่ว่าก็ยังรู้สึกว่
พอลงไปทำงานกับเครือข่าย ที่ต้องกลับไปทั่วจังหวัด ที่ตัวสื่อในพื้นที่ ก็เข้าใจได้ว่ามันเป็นปรากฏการณ์ การ
เข้าใจนี้มันเข้าใจเรื่องสังคมด้วย มันไม่ได้ทำแค่เรื่องคนคนหนึ่ง ครอบครัวหนึ่ง แต่กำลังทำเรื่องที่มีความหมาย
กับเรื่องการใช้ชีวิตการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะต่อกองทุนสื่อฯในการพิจารณาสนับสนุนการผลิตสื่อเพื่อป้องกันการฆ่าตัวตาย

ถ้ากองทุนสื่อจะสนับสนุนการผลิต อาจทำได้ 2 แนวทาง คือ

1.ถ้าเป็นการรายงานของสื่อ ก็ทำแค่ Do and Don't ก็พอ แต่ถ้าคิดว่าเรื่องการป้องกันการฆ่าตัว
ตายมันมีมิติทางด้านสังคม ก็น่าจะทำเชิงลึก ซึ่งการทำข่าวเชิง investigative ของสื่อทีวีดิจิทัลในปัจจุบัน ก็
ไม่ได้มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นตามจำนวนช่องที่เพิ่มขึ้น กองทุนสื่ออาจเข้าไปกระตุ้น หรือสนับสนุนเรื่องนี้

2. การทำให้ Issue ในช่วงโควิด-19 มีมุมมองหรือมิติที่ผู้คนรู้สึกว่าสัมผัสความรู้สึกเขา แล้วก็เสนอ
อะไรบางอย่าง ที่ทำให้เขารู้สึกได้ว่าจะสามารถที่จะมีความปกติในชีวิตได้ในระดับหนึ่งกับการจัดการ อันนี้เป็น
เรื่องที่น่าสนใจ ได้ประโยชน์ในแง่ที่ตอนนี้มันล้าจริง ๆ สำหรับทุกคน ถ้ามีอะไรบางอย่างที่เขาู้สึกได้ว่ามันพอ
สามารถที่จะลดความวิตกกังวลเรื่องติดโรคได้สักเรื่องหนึ่ง คือ รู้สึกว่าจัดการเรื่องใหม่ๆในชีวิตได้

ทั้งหมดนี้อาจไม่ได้ป้องกันการฆ่าตัวตายโดยตรงก็ได้ ต้องบอกว่า เราเข้าไปทำความเข้าใจข้อมูลหรือตัวปรากฏการณ์ของเคส 2 ปี ของประเทศไทย ปีที่แล้วก็แตะไปประมาณ 5,000 เคสต่อปี ที่ค่าตัวตายสำเร็จ ที่พยายามฆ่าตัวตายอีกประมาณ 30,000 ราย ปี 64 ตอนนีก็ไป 4000 กว่าราย ถ้าเราเข้าไปทำความเข้าใจแล้วอยากจะทำ อันนี้มันอาจจะต้องทำในเชิง Segmented คือ เป็นการทำงานกับสื่อและเครือข่ายที่ระดับพื้นที่ ที่สามารถเข้าใจปรากฏการณ์ในเชิงวิถีชีวิตและสื่อสารได้ตรงกับผู้รับ

อ่านผลการศึกษาเรื่อง “การรายงานข่าวฆ่าตัวตายในสื่อโทรทัศน์” ได้ที่

<https://www.facebook.com/101419281960296/posts/216380240464199/>